

Παράθυρα διαφθοράς στο σύστημα e-Αδειες

*Τι αποκαλύπτει το πόρισμα
της ΕΑΔ για την πολεοδομία Ρόδου*

Με ένα πόρισμα 145 σελίδων για την πολεοδομία Ρόδου, η Εθνική Αρχή Διαφάνειας αποκαλύπτει τα «παράθυρα» στο σύστημα έκδοσης οικοδομικών αδειών (e-Αδειες) και το πώς δημιουργούνται μηχανισμοί διαφθοράς. Μηχανικοί έχουν τη δυνατότητα να εκδίδουν άδειες ανεβάζοντας στο σύστημα κενά έγγραφα ή ψευδή στοιχεία, ώστε να πάρουν αριθμό

πρωτοκόλλου, τα οποία στη συνέχεια τροποποιούν. Σύμφωνα με το πόρισμα, σε αρκετές αιτήσεις, στη θέση των απαιτούμενων δικαιολογητικών (τοπογραφικό διάγραμμα, διάγραμμα κάλυψης, τίτλος ιδιοκτησίας) έχει υποβληθεί πανομοιότυπο αρχείο με άλλη ονομασία κάθε φορά, με στόχο την πλασματική συμπλήρωση των απαιτούμενων πεδίων. **Σελ. 7**

«Διάρτητο» σύστημα έκδοσης αδειών

Τα αποκαλυπτικά στοιχεία της έκθεσης της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας για την πολεοδομία της Ρόδου

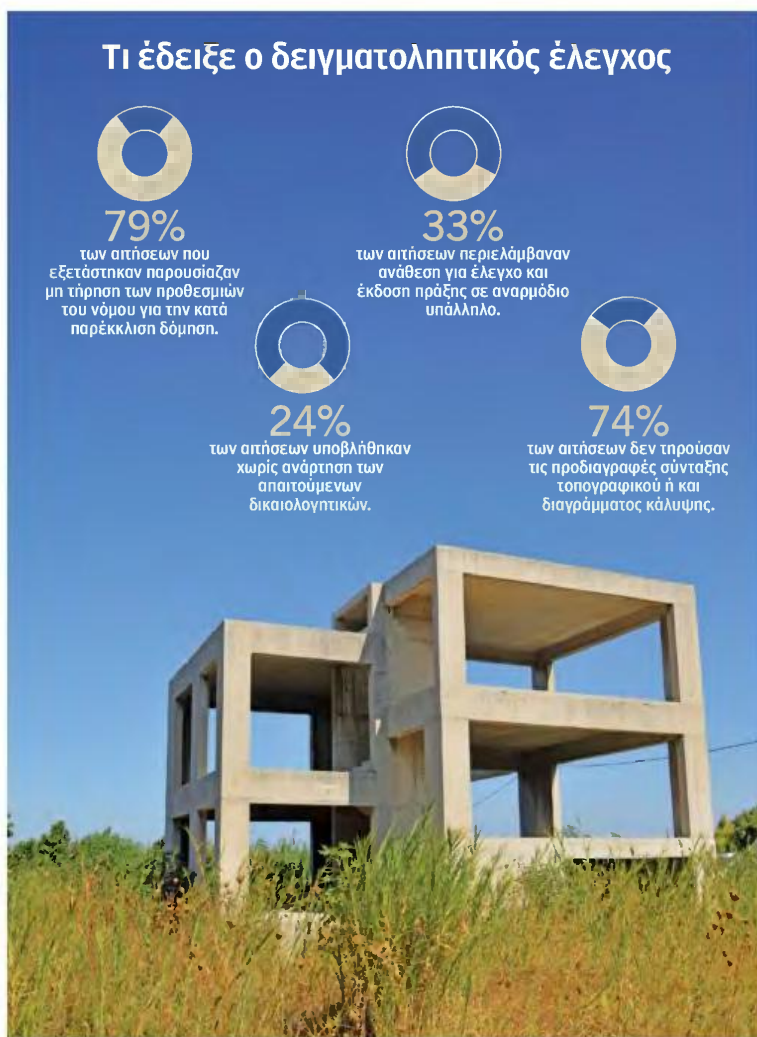
Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΙΑΛΙΟΥ

Τις «τρύπες» του ψηφιακού συστήματος έκδοσης οικοδομικών αδειών e-adeies, τις οποίες εκμεταλλεύονται ορισμένοι για παράνομες πρακτικές, αναδεικνύει το πόρισμα της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας για την πολεοδομία της Ρόδου. Παράλληλα αποκαλύπτει τη δημιουργία ενός μηχανισμού στο εσωτερικό της υπηρεσίας που φαίνεται να υπηρετούσε τη διαφθορά, με αναθέσεις υποθέσεων σε συγκεκριμένους υπαλλήλους, τη μη απόρριψη αιτήσεων με προφανή προβλήματα, τον μη καταλογισμό προστίμων για αυθαιρεσίες κ.ο.κ.

Το πιο ενδιαφέρον είναι το πώς το σύστημα e-adeies επέτρεπε στους μηχανικούς να καταχωρίζουν σωρηδόν αιτήματα για κατά παρέκκλιση δόμηση πριν λήξει η σχετική προθεσμία το 2022, είτε με ψεύτικα στοιχεία ή με στοιχεία που τροποποιήθηκαν στη συνέχεια, κάτι που υποδεικνύει ότι οι άδειες «αξιολογήθηκαν εμπορικά».

Ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε από τον Τομέα Δομημένου Περιβάλλοντος και Χωροταξίας της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας, με ελεγχόμενο την πολεοδομία Ρόδου (η οποία εξυπηρετεί ταυτόχρονα Σύμη, Τήλο, Χάλκη και Καστελλόριζο). Ο έλεγχος αφορούσε περίοδο δύο ετών, από το τέλος του 2022 έως το τέλος του 2024. Όπως προκύπτει από την έκθεση, που βρίσκεται στη διάθεση της «Κ»: Το σύστημα e-adeies ουσιαστικά ευνοεί μια κατάσταση ημιαναρχίας στην έκδοση αδειών, καθώς ο μηχανικός μπορεί να παρέμβει σε διάφορα στάδια και να τροποποιεί κατά το δοκούν τα όσα έχει δηλώσει. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η Εθνική Αρχή Διαφάνειας (ΕΑΔ) διαπίστωσε πολύ μεγάλο βαθμό αιτημάτων για προέγκριση οικοδομικών αδειών πριν από τη λήξη της προθεσμίας για τη δόμηση κατά παρέκκλιση σε οικόπεδα κάτω των 4 στρεμμάτων (η οποία πολύ πρόσφατα παρατάθηκε για ακόμα μια φορά).

Μόνο που τα αιτήματα... ήταν «κενά» και είχαν ως στόχο απλώς να εξασφαλιστεί ένας αριθμός πρωτοκόλλου. «Κατά την αρχική υποβολή αιτήσεων αναρτώνται δικαιολογητικά που είτε δεν ανταποκρίνονται σε προδιαγραφές, είτε ήταν μη συναφή, με στόχο την πλασματική, εικονική συμπλήρωση των απαιτούμενων πεδίων, είτε δεν αφορούσαν καν (!) το γεωτεμάχιο για το οποίο τελικά εκδόθηκε η σχετική διοικητική πράξη», αναφέρει στο πόρισμά της η ΕΑΔ. Αυτό γινόταν «προκειμένου να κατοχυ-

ρώσουν αριθμό πρωτοκόλλου, ήτοι να εξασφαλίσουν αριθμό αιτήσεων εντός του πληροφοριακού συστήματος με σκοπό τη διατήρηση σχετικών δικαιωμάτων δόμησης και την τυχόν μελλοντική αξιοποίησή τους μετά την παρέλευση των προθεσμιών του νόμου».

Η υπόθεση αυτή θυμίζει ρύθμιση που είχε γίνει επί υπουργού ΠΕΧΩΔΕ Βάσως Παπανδρέου περί κατ' εξαίρεση ηλεκτροδότησης αυθαιρέτων σε καρδιπαθείς, με τους αριθμούς πρωτοκόλλου (σε χαρτάκια τότε) να πωλούνται για πολλά χρόνια μετά τη λήξη της προθεσμίας.

Απουσία ελέγχων

Όλα αυτά γίνονται όχι μόνο λόγω της ευελιξίας που παρέχει το σύστημα e-adeies, αλλά και εξαιτίας της απουσίας ελέγχων. «Η ΥΔΟΜ αποδεχόταν την αρχι-

Το e-adeies επέτρεπε στους μηχανικούς να καταχωρίζουν αιτήματα για κατά παρέκκλιση δόμηση πριν από τη λήξη της προθεσμίας το 2022, είτε με ψεύτικα στοιχεία είτε με στοιχεία που τροποποιούνταν στη συνέχεια.

κή υποβολή μη συναφών στοιχείων, διότι οι εξουσιοδοτημένοι υπάλληλοι δεν τηρούσαν τις διαδικασίες απόρριψης και αρχειοθέτησης των αιτήσεων με προδήλως μη αποδεκτά δικαιολογητικά, ή όσες τροποποιήθηκαν μετά ουσιαστικά», αναφέρει

το πόρισμα. Πολύ ενδιαφέροντα είναι τα παραδείγματα. Σε επτά αιτήσεις, στη θέση των απαιτούμενων δικαιολογητικών (τοπογραφικό διάγραμμα, διάγραμμα κάλυψης, τίτλος ιδιοκτησίας κ.ά.) έχει υποβληθεί πανομοιότυπο αρχείο με διαφορετική ονομασία κάθε φορά, με στόχο την πλασματική συμπλήρωση των απαιτούμενων πεδίων.

Απαντώντας στην ΕΑΔ, η υπηρεσία υποστήριξε ότι λόγω των πιεστικών προθεσμιών είναι κοινή πρακτική οι μηχανικοί να υποβάλλουν αρχικά λανθασμένα ή άσχετα αρχεία και στη συνέχεια να ζητούν την επιστροφή των αιτήσεων για να τις διορθώσουν. Όπως επισμαίνει η Αρχή, η πολεοδομία δεν αντιλαμβάνονταν πάντα τις αλλαγές κρίσιμων στοιχείων, ενώ το σύστημα (e-adeies) «δεν διαθέτει επαρκείς δικλίδες ελέγχου ως

προς τη σύνδεση της αίτησης με το αρχικό ακίνητο».

Επίσης, ζήτημα υπήρχε με τους υπαλλήλους που διαχειρίζονταν τις υποθέσεις. «Διαπιστώθηκαν περιπτώσεις μεταβολής των αναθέσεων, τόσο ως προς τον έλεγχο αιτήσεων όσο και ως προς την έκδοση των σχετικών πράξεων. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με τη δυνατότητα τροποποιήσεων των στοιχείων της αίτησης από τον μηχανικό στο ίδιο διάστημα, δημιουργεί την εντύπωση ότι μέσω διαδοχικών μεταβολών διαμορφώνονταν συνθήκες υπό τις οποίες η αίτηση κατέληγε σε συγκεκριμένο υπάλληλο για την έκδοση της πράξης», αναφέρει η Αρχή.

Οι καταγγελίες

Χάος επικρατούσε και στον τρόπο που η πολεοδομία διαχειριζόταν τις καταγγελίες για αυθαιρετη δόμηση, κάτι που ευνοούσε τη διαίωσή της. Δεν υπήρχε μια διακριτή λίστα ή μια τυποποιημένη διαδικασία για την ιεράρχηση και την παρακολούθηση των εγγράφων για αυθαίρετα (οι καταγγελίες έρχονταν από πολλές πηγές, κυρίως την Αστυνομία, την Εφορεία Αρχαιοτήτων και την Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων). Από τις 277 καταγγελίες που ελέγχθηκαν δειγματοληπτικά, οι 205 παρέμειναν σε εκκρεμότητα. Το ίδιο για 217 σήματα διακοπής εργασιών, από τα οποία παρέμειναν σε εκκρεμότητα τα 176.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα παραδείγματα:

– Στις 83 περιπτώσεις που οριστικοποιήθηκαν οι εκθέσεις αυτοψίας, 14 αυθαίρετα κατεδαφίστηκαν αυτοβούλως από τους ιδιοκτήτες τους (βέβαια σε 9 δεν υπήρχε πόρισμα ελεγκτή δόμησης ότι έγινε η κατεδάφιση!). Ωστόσο, οι υπόλοιπες περιπτώσεις αυθαίρετων δεν διαβιβάστηκαν στην Αποκεντρωμένη για κατεδάφιση.

– Σε 39 περιπτώσεις δεν έχει βεβαιωθεί κανένα πρόστιμο. Καμία υπόθεση δεν έχει αποσταλεί στον αρμόδιο εισαγγελέα.

Η ΥΔΟΜ υποστήριξε ότι το 2022-2024, οι 4-5 μηχανικοί της «κρεώθηκαν» 4.805 καταγγελίες. Ανέφερε ότι δεν διαθέτει δικό της όχημα μετακίνησης, αναγκάζονται να δανείζεται από άλλες υπηρεσίες όποτε αυτές μπορούν να διαθέσουν, με αποτέλεσμα να καθυστερούν οι διενέργειες αυτοψιών.

Τέλος, το Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής δεν κατέθετε ψηφιακά τις γνωμοδοτήσεις του στο πληροφοριακό σύστημα, επειδή «κανένα μέλος του συμβουλίου ή τις γραμματείες δεν είχε λάβει εκπαίδευση στη χρήση του συστήματος».